

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 10. mai 2022
(OR. en)

8645/22

Institutsioonidevaheline
dokument:
2022/0144 (NLE)

MAR 100
RELEX 558
COEST 345

SEADUSANDLIKUD AKTID JA MUUD DOKUMENDID

Teema: NÕUKOGU OTSUS, millega määratakse kindlaks Euroopa Liidu nimel sadamariigi kontrolli käsitleva vastastikuse mõistmise Pariisi memorandumis sadamariigi kontrollikomitees võetav seisukoht seoses Venemaa Föderatsiooni liikmesusega vastastikuse mõistmise Pariisi memorandumis

NÕUKOGU OTSUS (EL) 2022/...,

...

**millega määratakse kindlaks Euroopa Liidu nimel sadamariigi
kontrolli käsitleva vastastikuse mõistmise Pariisi memorandumi sadamariigi
kontrollikomitees võetav seisukoht seoses Venemaa Föderatsiooni liikmesusega
vastastikuse mõistmise Pariisi memorandumis**

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 100 lõiget 2 koostoimes
artikli 218 lõikega 9,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Sadamariigi kontrolli käsitlevale vastastikuse mõistmise Pariisi memorandumile (edaspidi „Pariisi memorandum“) kirjutati alla 26. jaanuaril 1982 Pariisis ja see jõustus 1. juulil 1982. Pariisi memorandumiga liitunud riikideks on 27 mereadministratsiooni, nimelt Belgia, Bulgaaria, Eesti, Hispaania, Horvaatia, Iirimaa, Island, Itaalia, Kanada, Kreeka, Küpros, Leedu, Läti, Madalmaad, Malta, Norra, Prantsusmaa, Poola, Portugal, Rootsi, Rumeenia, Saksamaa, Sloveenia, Soome, Taani, Venemaa Föderatsioon ja Ühendkuningriik. Liit ei ole Pariisi memorandumiga liige.
- (2) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2009/16/EÜ¹ on sätestatud sadamariigi kontrolli reguleeriv liidu õiguskord, millega on sõnastatud ümber selles valdkonnas alates 1995. aastast kehtinud liidu õigusaktid ja neid tugevdatud. Sadamariigi kontrolli reguleeriv liidu õiguskord põhineb Pariisi memorandumil.
- (3) Liikmesriikide puhul on direktiiviga 2009/16/EÜ toodud Pariisi memorandumiga menetlused, vahendid ja tegevus liidu õiguse kohaldamisalasse. Nimetatud direktiivist tulenevalt muutuvad teatavad Pariisi memorandumiga punkti 7.1 kohaselt moodustatud sadamariigi kontrollikomitees vastu võetud otsused liikmesriikidele siduvaks.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta direktiiv 2009/16/EÜ, mis käsitleb sadamariigi kontrolli (ELT L 131, 28.5.2009, lk 57).

- (4) Euroopa Ülemkogu mõistis oma 24. veebruari 2022. aasta järel dustes kõige karmimalt hukka Venemaa Föderatsiooni provotseerimata ja põhjendamatu sõjalise agressiooni Ukraina vastu. Oma 24.–25. märtsi 2022. aasta järel dustes märkis Euroopa Ülemkogu, et Venemaa Föderatsiooni agressioonisõda Ukraina vastu rikub rängalt rahvusvahelist õigust, ning nõudis, et Venemaa Föderatsioon lõpetaks viivitamata sõjalise agressiooni Ukraina territooriumil.
- (5) Seoses Venemaa Föderatsiooni sõjalise agressiooniga Ukraina vastu sai Pariisi memorandumi sekretariaat 14. märtsil 2022 Ukraina taristuministrilt kirja. Kõnealus es kirj as taotleti, et Pariisi memorandumil alusel ei peetaks pärast sadamariigi kontrolli alusetult kinni Ukraina lipu all sõitvaid laevu, et Venemaa Föderatsioon arvataks Pariisi memorandumist välja ja et ei tunnustataks Venemaa Föderatsiooni mereadministratsiooni nimel välja antud tunnistusi.
- (6) Taotlust mitte pidada Ukraina laevu alusetult kinni käsitleti Pariisi memorandumil 2. märtsil 2022. aasta ringkirjas PSCircular 101 („Guidance on repatriation of seafarers due to situation in Ukraine“). Ringkirjaga PSCircular 101 teatatakse liikmete ametiasutustele, et praeguses olukorras on vaja paindlikkust, sealhulgas seoses meremeeste repatrieerimisega, 2006. aasta meretöönormide konventsiooniga, 1978. aasta meremeeste väljaõppe, diplomeerimise ja vahiteenistuse aluste rahvusvahelise konventsiooni alusel välja antud tunnistustega ning arstitõenditega. Kui olukorra muutumine seda nõuab, võidakse Pariisi memorandumil raames kaaluda ringkirja PSCircular 101 täiendavat kohandamist. Nimetatud seisukoht tuleks edastada Ukraina ametiasutustele.

- (7) Seoses taotlusega, mis käsitleb Venemaa Föderatsiooni liikmesust Pariisi memorandumis, tuleks märkida, et Venemaa Föderatsioonile keelati juurdepääs direktiivi 2009/16/EÜ artikliga 24 sätestatud sadamariigi kontrollivahendile ja -andmebaasile THETIS ning selle kasutamine. See tähendab, et Venemaa Föderatsiooni osalemine Pariisi memorandumis on juba olnud väga piiratud ja ilma sellele andmebaasile juurdepääsuta ei saa Venemaa Föderatsioon tulemuslikult täita Pariisi memorandumist tulenevaid kohustusi.
- (8) Ei Pariisi memorandumis ega üheski poliitilises juhises ei ole sätestatud korda ega mehhanismi liikmete väljaarvamiseks Pariisi memorandumist. Lisaks Pariisi memorandumist väljaarvamisele on üks alternatiiv peatada liikmesus kuni uue otsuseni. Kuigi liikmesuse peatamise vahetu õigusmõju oleks sarnane väljaarvamisele, ei ole see meede nii püsiv. Ent Pariisi memorandumis puuduvad ka liikmesuse peatamist käsitlevad sätted. Liikmesuse peatamine võimaldaks täiendavalt kaaluda vajadust Pariisi memorandumist täieliku väljaarvamise järel ja liikmesuse peatamise saab asjaolude muutumise korral tagasi pöörata.

- (9) Liit kui ülemaailmne osaleja on Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni (ÜRO) ning muude mitmepoolsete foorumite ja protsesside keskmes, et võtta Venemaa Föderatsioon vastutusele provotseerimata ja põhjendamatu Ukraina-vastase sõjalise agressiooni eest, lõpetada sõjaline agressioon Ukraina territooriumil ning tagada Ukraina suveräänsuse, sõltumatuse ja territoriaalse terviklikkuse täielik austamine tema rahvusvaheliselt tunnustatud piirides. Venemaa Föderatsiooni provotseerimata ja põhjendamatu sõjalise agressiooniga Ukraina vastu rikutakse rängalt ÜRO põhikirja artikli 2 lõiget 4, millega keelatakse jõuga ähvardamine või jõu kasutamine mis tahes riigi territoriaalse terviklikkuse või poliitilise sõltumatuse vastu.
- (10) Võttes arvesse eespool öeldut ja olukorra tõsidust ning seni, kuni Venemaa Föderatsioon ei järgi ÜRO põhikirja põhimõtteid ega oma rahvusvahelisi kohustusi, on asjakohane peatada Venemaa Föderatsiooni liikmesus Pariisi memorandumis kooskõlas rahvusvaheliste lepingute õiguse Viini konventsiooni artikli 62 lõikega 3.
- (11) Selleks et teha otsus peatada Venemaa Föderatsiooni liikmesus Pariisi memorandumis, on oluline teha sadamariigi kontrollikomitees koostööd Pariisi memorandumis liikmetest kolmandate riikidega, nimelt Islandi, Kanada, Norra ja Ühendkuningriigiga.

- (12) Seoses taotlusega mitte tunnustada Venemaa Föderatsiooni mereadministratsiooni poolt välja antud tunnistusi, tuleb märkida, et need tunnistused on välja antud kooskõlas rahvusvaheliste konventsioonidega. Kuna Venemaa Föderatsioon on jätkuvalt Rahvusvahelise Mereorganisatsiooni liige, puudub Pariisi memorandumis raames pädevus selliseid tunnistusi mitte tunnustada. Nimetatud seisukoht tuleks edastada Ukraina ametiasutustele.
- (13) On asjakohane määrata kindlaks liidu nimel sadamariigi kontrollikomitees võetav seisukoht seoses Venemaa Föderatsiooni liikmesusega Pariisi memorandumis, kuna kõnealused otsused võivad mõjutada liidu õigust, nimelt direktiivi 2009/16/EÜ.
- (14) Liidu seisukoha peaksid esitama ühiselt liidu huvides tegutsedes liidu liikmesriigid, kes on Pariisi memorandumis liikmed,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Seisukoht, mis võetakse liidu nimel sadamariigi kontrolli käsitleva vastastikuse mõistmise Pariisi memorandumi (edaspidi „Pariisi memorandum“) sadamariigi kontrollikomitees seoses Venemaa Föderatsiooni liikmesusega Pariisi memorandumis, on järgmine:

- a) nõustuda sadamariigi kontrollikomitee dokumendi PSCC55/11.1 punktis 5 esitatud lähenemisviisiga Ukraina lipu all sõitvate laevade kinnipidamise kohta Pariisi memorandumi liikmete sadamates;
- b) toetada aktiivselt Venemaa Föderatsiooni liikmesuse peatamist Pariisi memorandumis;
- c) püüda saavutada üksmeel Pariisi memorandumi muude liikmetega kui Venemaa Föderatsioon, et peatada kuni uue otsuseni Venemaa Föderatsiooni liikmesus Pariisi memorandumis;
- d) nõustuda sadamariigi kontrollikomitee dokumendi PSCC55/11.1 punktis 7 esitatud lähenemisviisiga Venemaa Föderatsiooni välja antud seadusjärgsete tunnistuste tunnustamise kohta.

Artikkel 2

Artiklis 1 osutatud seisukoha esitavad ühiselt liidu huvides tegutsedes liidu liikmesriigid, kes on Pariisi memorandumi liikmed.

Artikkel 3

Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise päeval.

...

Nõukogu nimel
eesistuja
